

18 JULI 2010 – ZESTIENDE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING

GENESIS 18, 1-10a

In die dagen verscheen de Heer aan Abraham bij de eik van Mamre, terwijl hij op het heetst van de dag bij de ingang van zijn tent zat. Hij sloeg zijn ogen op en zag plotseling drie mannen voor zich staan. Meteen liep hij van de ingang van zijn tent naar hen toe. Hij boog diep voor hen en zei: „Wees zo welwillend, heer, uw dienaar niet voorbij te gaan. Ik zal water laten brengen; was uw voeten en rust hier onder de boom. Ik zal brood voor u halen om u te sterken voor uw verdere reis; gij zijt niet voor niets bij uw dienaar langs gekomen.”

Zij zeiden: „Heel graag.”

Abraham ging haastig de tent in naar Sara en zei: „Neem gauw drie maten fijn meel, kneed het en bak er koeken van.” Daarna liep Abraham naar de kudde, zocht een lekker mals kalf uit en gaf het aan zijn knecht om het snel klaar te maken. Toen bracht hij hun kaas en melk en het kalf dat hij had laten toebe-reiden, en zette hun dat alles voor. Terwijl zij aten, bleef hij bij hen staan, onder de boom.

Toen vroegen ze hem: „Waar is Sara, uw vrouw?”

Abraham antwoordde: „Daar in de tent.”

Toen zei de bezoeker: „Over een jaar kom ik weer bij u terug; dan zal Sara, uw vrouw, een zoon hebben.”

TWEDE LEZING

BRIEF AAN DE KOLOSSENZEN 1, 24-28

Broeders en zusters,

Ik verheug mij dat ik voor u mag lijden en in mijn lijdend lichaam aanvullen wat nog ontbreekt aan de beproevingen van de Christus, ten bate van zijn lichaam dat de Kerk is. Ik ben haar dienaar geworden krachtens de opdracht die God mij gegeven heeft; namelijk om u het woord Gods te brengen in heel zijn volheid: om het geheim te verkondigen dat verborgen was voor alle eeuwen en alle generaties, maar dat nu is geopenbaard aan zijn gelovigen. Hun heeft God bekend willen maken hoe machtig en hoe wonderbaar dit geheim is onder de heidenvolken. En dit geheim bestaat hierin: „Christus in u”, en ook: „hoop op de eeuwige heerlijkheid”.

Hem verkondigen wij dus wanneer wij allen, zonder onderscheid, vermanen en onderrichten met alle wijsheid die ons gegeven is om ook allen, zonder onderscheid, in Christus tot volmaaktheid te brengen.

EVANGELIE

LUCAS 10, 38-42

In die tijd kwam Jezus in een dorp, en een vrouw die Marta heette, ontving Hem in haar woning. Ze had een zuster, Maria, die – gezeten aan de voeten van de Heer – luisterde naar zijn woorden. Marta werd in beslag genomen door de drukte van het bedienen, maar ze kwam er een ogenblik bij staan en zei: „Heer, laat het U onverschillig dat mijn zuster mij alleen laat bedienen? Zeg haar dan dat ze mij moet helpen.”

De Heer gaf haar ten antwoord: „Marta, Marta, wat maak je je bezorgd en druk over veel dingen. Slechts één ding is nodig. Maria heeft het beste deel gekozen en het zal haar niet ontnomen worden.”

Schriftlezingen © Katholieke Bijbelstichting 's Hertogenbosch, www.bijbel.net

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Kris DEPOORTERE —

Van grimlach naar glimlach

MET DE ZON IN HET ZENIT zit Abraham onder de luifel van zijn tent bij de eik van Mamre, van oudsher een bedevaartplaats. Daar kan dus van alles gebeuren. Maar er komen slechts drie bedoeïenen voorbij. Het stof kleeft in het zweet op hun gezicht. Abraham staat op, gaat ze tegemoet en vraagt ze binnen. Alle drie? Er is een vreemde verwarring in de tekst, als we nauwkeurig lezen.

Abraham richt zich tot een van hen, in het enkelvoud: „Heer.” In het Hebreeuws staat er Adonai. Dat betekent zowel ‘heren’ als ‘de Heer’. Subtiële woordspeling? Neen, uit de rest van hoofdstuk 18 blijkt duidelijk dat het om God gaat.

Ontelbare malen is de scène geschilderd en (later) gelezen als de Drie-eenheid. Het meest bekend is Andrei Rublevs icoon van de Drie-eenheid. Ook Toni Zenz heeft het gesculptuurd in het tabernakel van Huize Pax (de nieuwe Sint-Pietersabdij van Steenbrugge). Al in het Oude Testament besefte men dat God niet eenzaam kon zijn. En toch niet zonder meer drie verschillende goden. God is één God en tegelijk meervoud. God heeft veel gezichten. Nog belangrijker echter is de versmelting van Gods gezicht met dat van de bezwete bedoeïenen. God incognito.

Dan komt er nog een vreemde wending in het verhaal. Abraham heeft het over water en brood, maar plotseling wordt het een driegangenmenu. Water en brood, dat is toch voldoende gastvrijheid voor vreemdelingen? Maar Abraham gaat naar Sara, zijn vrouw, en vraagt koeken te bakken. Hij gaat naar een knecht en laat een kalf slachten om ossobuco op te dienen, en melk en kaas. Terwijl ze eten, staat Abraham bij hen in de schaduw van de eik van Mamre. Gereed om hun tot dienst te zijn. Of gereed voor iets meer? Een stil vermoeden dat hier iets groots zal gebeuren door menselijke gastvrijheid heen?

En dat gebeurt, natuurlijk. Ongepast vraagt de bezoeker naar „Sara, je vrouw”. Ze is in de tent gebleven, zoals het de gewoonte was. Mannenzaken. Maar de Heer mengt zich in vrouwenzaken. Foei! „Over een jaar kom Ik weer bij jullie en dan zal Sara een zoon hebben.” Belachelijk. Letterlijk: om mee te lachen.

De eerste lezing van de liturgie van vandaag stopt bij vers 10. Spijtig. We moeten verder lezen tot vers 15. Daar zit de pointe. Sara is ver over de menopauze, wordt er gezegd. Ja, vroeger had Abraham nog een visioen gehad. Dat zijn nageslacht zo talrijk zou zijn als de sterren aan de hemel. Maar dat was wellicht een fata morgana. Droom opgeborgen. Verlieservaring verwerkt of ingesluimerd tot een droesem verdriet? Dat verdriet rispt nu op. Abraham hoopte toch nog ergens. Maar Sara blijkbaar niet. Ze heeft het gesprek van in de tent gehoord. „Ze lachte in zichzelf. Zou de liefde dan nog voor mij weggelegd zijn? Ik ben verwelkt, en ook mijn man is al oud.” Een grimlach, sarcasme.

In vers 13 wordt voor het eerst duidelijk de naam van de Gast vermeld: „De heer.” God treedt uit het incognito. De heer vraagt waarom Sara lacht en zegt: „Is er ook maar iets voor de heer onmogelijk? Binnen het jaar is het gebeurd.” Sara komt buiten. Geschrokken: „Ik heb niet gelachen.” „Jawel”, zegt de heer, „je hebt gelachen.” Meteen is de naam van hun kind bekend: Isaak zal hij heten. Dat betekent: hij lacht. Glimlach. En zo gebeurde het.

Drie dingen zijn opmerkelijk in dit verhaal. In de gastvrijheid worden de trek-kende bedoeïenen herkend als de Heer. Het zal net zo zijn in het verhaal van de Emmaüsgangers. Terwijl ze een maaltijd aanbieden, verschemert het gelaat van de vreemdeling in het gezicht van Jezus.

Twee: Abraham en Sara geven iets – ossobuco – en ze krijgen overvloedig terug, ongevraagd: toekomst, een kind.

En ten derde, dat magische vers, dat vaak zal terugkeren, ook in het Nieuwe Testament: „Voor de heer is niets onmogelijk.” Net zoals bij Maria, als de engel haar boodschap bij de ontvangenis. Menselijkerwijze kan het allemaal niet. En toch.

Met grimlachen kan God geen weg. Met glimlachen, vol ontvankelijkheid, krijgt Hij ruimte. En meteen is ook het conflict in de evangelielezing opgelost. Ik brei er een slot aan: Maria zegt tot haar ijverige zus aan het gasvuur: „Ja, ik moet je helpen met die ossobuco. Maar kom jij dan even bij Jezus, onze gast?” „Ja”, zegt Martha, „graag, ik zet intussen het vuur wat lager.”